

Către: Ministrul Mediului și Dezvoltării Durabile, dl. Attila Korodi
Spre știință: Ministrului Culturii și Cultelor, dl. Adrian Iorgulescu

Obiect: Patrimoniul cultural al sitului istoric Roșia Montană
Referitor la: Răspunsurile formulate de Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) la contestațiile privind Evaluarea Impactului asupra mediului (EIM)

Stimate domnule Ministru,

În urmă cu aproape un an, în august 2006, înștiințam Ministerul pe care îl conduceți că o parte a Studiului de impact asupra mediului al Proiectului minier Roșia Montană - *Planul de management al patrimoniului cultural al Centrului istoric Roșia Montană (PM)* - a fost fragmentată, trunchiată și denaturată de către RMGC, ceea ce constituie o încălcare a statutului independent al autorilor EIM și pune la îndoială veridicitatea întregii documentații a EIM. Vă înștiințam de atunci că ne declinăm răspunderea în privința formei în care documentația a fost utilizată, ceea ce are drept consecință anularea părții respective a EIM. În aceste condiții documentația pentru EIM este incompletă, neacoperind problematica patrimoniului cultural al centrului istoric al localității Roșia Montană!

Ca urmare a analizării răspunsurilor înaintate de RMGC la contestațiile depuse la EIM, ne vedem nevoiți, astăzi, să revenim asupra problemelor semnalate. Constatăm, din aceste răspunsuri, că situația nu este deloc schimbată: RMGC nu a solicitat altor specialiști să realizeze partea de documentație care este nulă, iar documentația pe care urmează să o supuneți analizei în Comisia de analiză tehnică (CAT) este în continuare incompletă! Dar dincolo de aceste observații, dat fiind că în Volumul referitor la Patrimoniul Cultural (Volumul 2048 - Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia), RMGC dedică un întreg capitol contestației înaintate de OPUS (Raport comparativ cu privire la planul de management elaborat de către S.C. OPUS - Atelier de arhitectură S.R.L.), dorim să vă semnalăm cu precădere următoarele probleme:

1. Competențele autorilor EIM: din întreg colectivul care a participat la elaborarea Studiului de impact asupra mediului al Proiectului minier Roșia Montană, *singurii specialiști acreditați de Ministerul Culturii și Cultelor în domeniul protejării patrimoniului cultural sunt autorii PM realizat de atelierul de arhitectură OPUS - Virgil Apostol și Ștefan Bâlici*. În condițiile în care documentația realizată de OPUS se referă exclusiv la acest domeniu, *protejarea patrimoniului cultural*, este inacceptabilă motivarea modificărilor operate asupra acestei documentații, fără știința și consimțământul autorilor ei, prin pretensele competențe sporite pe care editorii EIM le-ar avea. Editorii nu sunt îndreptățiți, prin specializarea și atestarea lor profesională, să se pronunțe în domeniul *evaluării și protejării patrimoniului cultural*! În fapt, modificările operate au ca scop evident denaturarea concluziilor incomode ale raportului, după cum vom arăta în continuare.

2. Modificările concluziilor PM: din întreaga documentație au fost înlăturate sistematic referirile la peisajul cultural al Roșiei Montane¹; rezultatul evaluării - afirmarea valorii excepționale a sitului - a fost de asemenea cenzurat²; nu mai puțin grăitoare în privința motivațiilor care au stat la baza modificărilor operate de RMGC este suprimarea oricărei referiri la pericolul potențial reprezentat de Proiectul minier asupra patrimoniului cultural al Roșiei Montane³

Toate aceste categorii de modificări aduse PM, alături de multe altele, au ca efect denaturarea sensului documentației – menită să asigure protejarea și gestionarea patrimoniului cultural al sitului, în toate formele sale de manifestare. Încadrarea tipologică și valorică a sitului, care rezultă din studiu, îl plasează în rândul peisajelor culturale de valoare excepțională, potențial sit de Patrimoniu Mondial! Or, în urma modificărilor operate de RMGC orice referire la o astfel de încadrare este înlăturată.

3. Evaluările RMGC cu privire la patrimoniul Roșiei Montane rămân în continuare în flagrantă contradicție cu opiniile comunității științifice internaționale. Invocăm aici doar cea mai recentă luare de poziție în acest sens, cea a Consiliului Internațional pentru Monumente și Situri (ICOMOS), care, prin președintele său, dl. Michael Petzet, a adresat de curând (15 iunie a.c.) o scrisoare Primului Ministru al României, în care își reafirmă îngrijorarea în privința proiectului minier propus de Roșia Montană Gold Corporation, „care amenință să distrugă valorile naturale, istorice, arheologice și arhitecturale ale sitului - unul dintre cele mai vechi și cele mai valoroase ansambluri miniere din Europa și din lume (s.n.)”. De asemenea, dl. Petzet anunță „disponibilitatea ICOMOS de a susține orice inițiativă privind conservarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și siturilor zonei” și își manifestă „speranța că dezastrul de la Roșia Montană va putea fi prevenit”.

Pentru a vă putea aduce la cunoștință numeroasele probleme, de o gravitate deosebită, oculate de RMGC, vă rugăm, domnule Ministru, să ne acordați o audiență.

Cu stimă,

Virgil Apostol,

autor al Planului de management al patrimoniului cultural al Centrului istoric Roșia Montană
arhitect cu drept de semnătură, doctorand în istorie la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române, București
specialist atestat în domeniul protejării monumentelor istorice
Secretar, Asociația „Arhitectură. Restaurare. Arheologie”, Brașov
Director, OPUS - Atelier de arhitectură, București

Ștefan Bâlici,

autor al Planului de management al patrimoniului cultural al Centrului istoric Roșia Montană
arhitect cu drept de semnătură, doctorand în arte vizuale la Universitatea Națională de Arte, București
specialist cu drept de semnătură în amenajarea teritoriului și urbanism
specialist atestat în domeniul protejării monumentelor
Vicepreședinte, Asociația „Arhitectură. Restaurare. Arheologie”, Brașov
Director, OPUS - Atelier de arhitectură, București

---

¹ ex. „Subtitlul și propozițiile referitoare la peisajul cultural au fost eliminate în baza recomandărilor făcute de către editorul general al documentației, fiind necesar ca acest conținut să concorde cu cel al capitolului de Peisaj din raportul SIM (s.n.) [...]. Nota de subsol a fost ștearsă prin eliminarea propoziției. Specialiștii - atestați EIM - pentru probleme de peisaj nu au fost de acord cu interpretarea și determinarea de categorie propusă de OPUS (s.n.)” [sic!], p.8, modificarea 9.

² ex. „protejarea valorii excepționale a sitului [...]”, formulată ca obiectiv strategic în PM, devine, în versiunea RMGC „protejarea valorii sitului”, cu explicația că „utilizarea repetitivă și excesivă a adjectivului excepțional nu corespunde unei realități evidente în raport cu alte situri mari/importante din România sau din lume.”

³ astfel, „Exploatarea proiectată de RMGC, desfășurată la o scară cu mult extinsă față de cea actuală, constituie un pericol potențial considerabil.” devine: „Exploatarea proiectată de RMGC, desfășurată la o scară mai extinsă față de cea actuală, poate constitui un impact potențial. (s.n.)” [sic!], p.13, modificarea 20, sau: „[...] program 26. Descurajarea proiectelor de orice fel, localizate în afara teritoriului sitului, care tind să producă efecte adverse asupra acestuia [...]”; comentariul RMGC: „Acest text a fost eliminat”! p.16, modificarea 24.

ANEXĂ

Date fiind insinuările și afirmațiile privind competențele profesionale improprie ale autorilor PM, vă prezentăm, o listă succintă a studiilor, cercetărilor și lucrărilor în domeniul patrimoniului cultural, însoțită de atestatele profesionale.

Virgil Apostol,

autor al Planului de management al patrimoniului cultural al Centrului istoric Roșia Montană

- doctorand în Istorie la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române, București
- arhitect cu drept de semnătură, nr. 1711 în Tabloul Național al Arhitecților
- specialist atestat în domeniul protejării monumentelor istorice, certificat nr.230S
  - specializările:
    1. Restaurare arhitectură
    2. Urbanism, parcuri și grădini
    3. Cercetarea monumentelor istorice
  - categoriile:
    - A. Studii, investigații, cercetarea și evidența monumentelor istorice
    - D. Șef proiect
- Secretar, Asociația „Arhitectură. Restaurare. Arheologie”, Brașov
- Director, OPUS – Atelier de arhitectură, București

Ștefan Bălici,

autor al Planului de management al patrimoniului cultural al Centrului istoric Roșia Montană

- doctorand în Arte vizuale la Universitatea Națională de Arte, București
- arhitect cu drept de semnătură, nr. 1710 în Tabloul Național al Arhitecților
- specialist atestat în domeniul protejării monumentelor istorice, certificat nr.231S
  - specializările:
    1. Restaurare arhitectură
    2. Urbanism, parcuri și grădini
    3. Cercetarea monumentelor istorice
  - categoriile:
    - A. Studii, investigații, cercetarea și evidența monumentelor istorice
    - D. Șef proiect
- specialist cu drept de semnătură în amenajarea teritoriului și urbanism
  - specializările:
    - D – Planurile urbanistice generale și planurile urbanistice zonale împreună cu regulamentele locale aferente acestora
    - F6 – Protejarea și dezvoltarea patrimoniului construit
    - G5 – Studii de istorie urbană
- Vicepreședinte, Asociația „Arhitectură. Restaurare. Arheologie”, Brașov
- Director, OPUS – Atelier de arhitectură, București